

Ouderen als oplossing

Over seniorisme,
samenleven en
solidariteit

Redactie:
Lilian Linders
Henk Nies
Marcel Canoy
Evelien Vos
Jan van Dam
Sjaan Steinmetz
Els Hofman
Esther Schrijver
Anita Peters
Marcel Ham

Tweede Kamer:
wat voor
samen-woonvorm
en voor ouderen
zijn er? En kan
'Den Haag' dat
faciliteren?

Leefvormen in een ouder wordende samenleving

Marcel Ham en Krijn van Beek, 11 oktober 2024

Met bijdragen van Henk Nies, Yvonne Witter,
Marcel Canoy en Jan Smelik

Een paper van de Samenwerkende
Kennisinstituten (SKI), in het bijzonder
Vilans en Movisie.

Stijgende zorgkosten + krappe woningmarkt:

- Inzetten op samenwonen van of zorgen voor ouderen? Of gaat het ook om samen leven?
 - Ofwel: alledaagse attentheid en naar elkaar omkijken?

Welke samenwoonvormen zijn er?

- Mantelzorgwoning, kangoeroewoning
- Groepswoning/kleinschalig wonen
- Woongroep
- Woongemeenschap en wooncoöperatie
- Modern hofje/knarrenhofje
- Wooncomplex

Conclusie

- Weinig samenwoonvormen
- In meerderheid geen neiging tot verhuizen

Drie uitdagingen:

- Belemmeringen voor samenwonen wegnemen
- Investeer in alledaagse attentheid, sociaal
- Investeer ook fysiek in alledaagse attentheid

Uitdaging 1: belemmeringen wegnemen tegen samenwonen

- AOW, Bijstand, huurtoeslag
- Lokale verordeningen (inperken kamerverhuur) en de WMO.
- Banken leggen in hun hypotheekvoorwaarden bijna altijd een verbod op verhuur of kamerverhuur.

Uitdaging 2: arrangeren van netwerken

- Elkaar tegenkomen is noodzakelijk. Dus: investeer in alledaagse attentie, in een arrangeur
- Netwerken van oud en jong

Arrangeurs

- Verbinden van individuen met elkaar
- Introduceren van mensen in netwerken
- Nieuwe netwerken opzetten
- Bestaande netwerken ondersteunen

Niet:

- Alleen maar ouderen
- Focus op professionals

Uitdaging 3: Fysiek. Ruimtelijk

DE ARCHITECTUUR
VAN ALLEDAAGSE
ATTENTHEID

Ruimte maken voor een praatje

Radboud Engbersen
Monique Kremer
Jante Schmidt

De Osdorperhof, een 'Lang Leven Thuisflat' in Amsterdam

1 Een zebrapad maakt de barrière van de straat minder groot.

2 Een bushalte voor de deur zodat mensen daar al wachtend een praatje kunnen maken.

3 Alle entrees zijn gericht op het plein.

4 De functies in de gebouwen zijn van buiten helder afleesbaar.

5 Een laag muurtje maakt een informele scheiding tussen stoep en plein en geeft een aanleiding even te zitten of je veter te strikken.

6 Ook van grotere afstand en al langsrijdend is de verzamelnaam duidelijk te zien. Het bord van Cordaan is weggehaald.

7 De pleinruimte maakt verschillende routes mogelijk.

8 Een stalletje of marktje brengt meer levendigheid naar het plein.

Wat intussen ook lokaal kan

- Gewoon beginnen. Bijvoorbeeld met een voorzorgcirkel
- Laat de gemeente zien welke kosten worden bespaard
- Klop aan bij de Impuls Zorgzame Gemeenschappen